72ste Jaargang — Nr 9. EERSTE BLAD Zaterdag 6 Maart 1926.

BUREEL EN REDACTIE :
Drukkerij COLLEE
— (Naaml. Maatsch.)
TONGEREN
Postcheks rekening n. 84855.
Telefoon 12

Abonnementprijs : fr. 9.50 per jaar, vooraf betaalbaar.
20 centiemen het nummer.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

AANKONDIGINGEN.

Prijs per regel . . . fr. 0.50
Tusschen Allerlei- in Provincie nieuws . . . fr. 1.00
Vonnissen en doodsberichten fr. 2.00

Kleine Aankondigingen :
van 1 tot 4 regels . . fr. 1.50
Elke regel meer . . fr. 0.25
Voor meer dan één inlassching prijs volgens akkoord.

Alle aankondigingen en mededeelingen moeten ons toekomen voor donderdag middag.

— Tongeren, 6 Maart 1926. —

De Christelijke Democratie van «De Tijd».

We schreven de vorige week dat « De Tijd » met zijn volksmennende consorten bijzonder uit zijn op het monopolie in katholiek-sociale en staatkundige zaken,en we beweerden er bij, dat zij aldus hun machtslust zoeken te koelen. Tot staving daarvan riep « De Tijd » ons dienzelfden dag toe :

« Uw macht verzwakt met den dag, onze macht groeit aan. »

En hij likkebaarde er bij. Het was geheel in de lijn van zijn erflater, onzen ouden vriend « Ons Limburg. »

Die stofte ook graag op zijn succes en deelde ons eens vol vreugde mede, dat ons gezag het loodje had gelegd. Wij antwoordden toen, dat het ons om macht, noch om gezag te doen was, maar om trouwe verdediging der katholieke waarheid, den grootsten, eersten plicht van een katholiek blad.

Benedictus XV drukte daar nog eens op in zijn Encycliek na het aangaan van zijn Pausschap, in aansluiting aan zijn groote voorgangers Pius IX, Léo XIII en Pius X.

Thans, nu « Ons Limburg » eveneens het loodje heeft gelegd, komt zijn boodeloplvolger « De Tijd » welwillend onze trouwe bedoeling bevestigen. Boven zijn laatste artikel schrijft hij : O simpele duif.

De duif is een beeld uit de H. Schrift,uit het Hooglied. Volgens de godgeleerden , o. a. den H. Thomas van Aquino, verbeeldt zij daar het nederig geloof, dat de leeringen met eevoudig oog aanvaardt.

In zulk geloof aanvaarden wij, bijv. de Rerum Novarum en Graves de Communi.

Die leeren ons onder meer dat de sociale kwestie voor alles een godsdienstige en zedelijke is, en dat de christelijke democratie geen politieke doeleinden mag najagen.

Zijn dat de gedragslijnen van den monopoliehouder « De Tijd » ? Wij staan rotsvast op de Rerum novarumbeginselen, schreef hij de voorlaatste maal, maar wie heeft niet den indruk, dat hij nog heel wat « rotsvaster » staat op het beginsel van zijn alleenheerschappij ? Is het wonder, dat hij beeft als een riet voor staatsgrepen en dergelijk ?

Onder de « simpele duif » schrijft hij in het latijn « zalig de armen in den geest ».

Dat is tot straf voor zijn geniste roeping als christen democraat.

Want een der eerste plichten der christelijke democratie is, bij de zorg voor economisch goed, te herinneren aan de ontbechting, aan de armoede in den geest, tegen het materialisme en socialisme. Leest Rerum Novarum, leest Gravis de communi, heeren democraten, en bestudeert ze ijverig en eerlijk, gelijk de « simpele duif,» en gij zult dat vinden. Dankt gij soms uw politieke macht, met al haar maatschappelijke en staatkundige ontreddering, wieg van het bolsjewisme, aan het troostmiddel der ontbechting ? Gij, die maar door opbiedt tegen het socialisme ?

Er is nog een trekje aan de heel bijzondere christelijke democratie van « De Tijd » welke zich altijd duidelijker als activistodemagogie ontpopt. Telkens als onze stoere plebieraten een deugnietenstijle voorhebben, is dat « louter politiek », waarin een katholiek immers geheel vrij is, en telkens als zij onder katholieke vlag, door geweetensverwarring der kiezers, op verovering van politieke macht uittrekken, is dat christelijke democratie, welke ieder katholiek moet aanhangen.

Zoo ligt de zaak nu weer in het Borrskabaal. Iedereen ziet in, dat het niet te doen is om den boetenden Borms van zijn straf te bevrijden, uit genadigdheid, zooals zij beweren, maar om het activisme tot iets onschuldigs en geoorloofds te doen uitroepen. De misdaad van het activisme, welke door den Belgischen Staat niet mag verdragen, moet een zuiver-politiek vrije meening worden. Dat is hun doel. « De Tijd » schrijft :

« En hier staan we voor een politieke kwestie. In de politiek vooral dient men met omzichtigheid te werk te gaan : wat vandaag als verraad wordt bestempeld, kan morgen een heldendaad blijken. Over politieke vraagstukken kunnen en mogen de katholieken van meening verschillen.

» De godsdienst noch de Kerk laat zich in met problemen van louter politieken aard. Wij denken over sommige vraagstukken anders dan gij : dat recht hebben we en we zouden ons schamen niet voor onze overtuiging te durven voor uitkomen. »

en wat verder :

« Waar er zooveel oorlogswoekeraars en ander janghagel op vrije voeten loopt, daar mag iemand die zondigde tegen een wettekst uit liefde voor zijn volk niet langer in de gevangenis zuchten. »

Is het niet fraai, lezer ?

De wet is van goddelijken oorsprong.

God stelde eene algeldige wet aan al zijn geschapene, de eeuwige wet. Deze, zegt St. Thomas, toegepast op de redelijke schepselen, is de natuurwet, kort begrepen in de tien geboden, nog eens uitdrukkelijk door God zelf gegeven. Uit die natuurwet is het Staatsgezag en zijn wetgeving. Zoo is de wet ten slotte van God. Het hoogverraad nu is tegen het vierde gebod, op zich zelf als misdaad tegen het Vaderland, en als vergrijp tegen het gezag. Ook al volgens St-Thomas.

Dat noemt « De Tijd » zondigen tegen een wettekst uit liefde voor zijn volk ! of hij zeggen wilde « 't is maar een wissewasje, en uit een goed hart. » Wordt « De Tijd» revolutionnair, hij, die zoo angstig de wet wil inroepen tegen een mogelijken staatsgreep bij ons parlementsgeknoei ?

Ja, fraaie christelijke democratie !

« De Tijd » belooft ons heel gul een taalboek, en andere geschenkjes. 't Is wel vriendelijk, maar wij raden hem toch aan, ons te begiftigen met zijn te veel, niet met zijn eigen onmisbare exemplaren.

Zoodra wij een Rerum Novarum, Graves de Communi en een Catechismus te veel hebben, doen wij hem dat tegengeschenk.

Het zal ruim opwegen.

NOG OVER « DE TIJD » EN BORMS.

Een medewerker zendt ons nog een brief over het hoovenbesproken artikel van « De Tijd ». Wij lichten er het volgende hier uit :

« De Tijd » is woedend en komt voor met trotsche, onzinnige grootspraak.

» Hij spreekt van ons een pak te sturen met een schoon etiket op, gelijk alle reklaam, van spraakkunst, woorden-woordenboek, logica en gezond verstand, dat is enkel opvatting in zijnen verruftigen geest.

» Op die gekke manier meent hij voor Borms te pleiten.

» Borms, zegt M. Spraakkunst, had maar gezondigd tegen een wettekst. Welwel, dat is toch nu wat nieuws en dat is waarachtig kunstige spraak. De kanonnen van den vijand aanvuren, ons leger verzwakken, onze soldaten helpen verminken en dooden, de getrouwe Belgen aanklagen, onze werklieden doen meeslepen naar Duitschland, waar de Duitsche beulen hen van honger en onmenschelijke behandelingen deden bezwijken, dat enkel een wettekst heeten, dat is wel eene akelige spraakkunst.

» De simple duif, die meer houdt van waarheid dan van rijkdommen : Beati pauperes Spiritu, (woorden van Ons Heer waarmee gij, gelijk ook de duivel in 't Paradijs, durft spotten) zegt u : De eenvoudige logica veroordeelt u. Gij geeft een onzin op voor een axioma. Een moordenaar immers laat men nooit onvoorwaardelijk los. Hij moet eerst tot inkeer komen en verbetering beloven. In uwen zin is het bepaald zedeloos. »

Naar de uitbreiding van het Etatisme.

Naar het schijnt leggen de socialistische ministers het erop aan om, gebruik makend van de huidige krisis in sommige bedrijven, het etatisme uit te breiden. Minister Wauters liet dit duidelijk eenige weken geleden uitkomen, toen hij voor de Jonge Balie te Brussel het woord voerde over de slapte, welke in het kolenbedrijf heerscht. Volgens het verslag uitgebracht in « Le Peuple » zeide de roode Excellentie daar letterlijk :

« Wat dient er gedaan te worden ? Een nationale commissie werd samengesteld uit patroons en werklieden om naar een oplossing voor het vraagstuk te zoeken. Wat werden er reeds offers gebracht en welke zullen er nog noodzakelijk zijn om voor het land te vermijden, dat er een jammerlijke staking uitbreekt of de krisis nog toeneemt.

Ook de werklieden bleken tot offers bereid te zijn, daar zij — ondanks de verhoogde levensduurte — met een salarisvermindering van 3 t. h. instemden.

Op dit oogenblik kan het verlies op een ton opgedolven kolen in het algemeen op 8 fr. geschat worden. Weliswaar beeken nog sommige koolmijnen aanzienlijke winsten. Men zou feitelijk moeten overgaan tot het besluit van de slechtste mijnen, doch dit zou den een ruineeren ten voordeele van den anderen. Slechts één oplossing is doeltreffend : het eenmaking van de kolmijn uitbating, desnood tegen de partikuliere belangen in. »

In het staartje zit weerom het venijn. Ge voelt M. Wauters zoo heel zachtjes, op zijn sloffen bijna, naar het etatisme toekomen. Hij wil niet dat de eene mijveraar bevoordeeld wordt ten koste van den andere, neen hij werpt ze liever allemaal tegelijk in de pan.

M. Wauters schijnt in deze — het koste wat het kost — zijn wil te zullen doorzetten. Hij is er van overtuigd, dat de openbare meening het met hem over het Etatisme nog niet eens is en daarom zet hij de mijnwerkers aan als propagandisten op te treden. Hij neemt het een levensbeeht voor de werklieden, dat de mijnen niet langer in handen der tegenwoordige bezitters blijven ; de arbeider moet daarom langs wettelijken weg als het kan — met geweld als het moet — betrachten, dat de mijnegenaar uitgeschakeld wordt. En ook is M. Wauters geen communist !

De onderwinding gedurende de laatste maanden heeft ons geleerd dat de socialisten van hun ministeriele macht ruinschoots gebruik maken om hun leerstellingen door te drijven. Dat de burgerij, de nijverheid en dus ook de werklieden ten slotte de gebroken potten zullen betalen, laat hen volkomen onverschillig.

BUITENLAND.

AMERIKA.

De wonderen der radio-muziek. — DOOFSTOM MEISJE GENEZEN. — Is draadlooze muziek het middel om doof-stommen het vurig begeerde vermogen om te hooren en te spreken te geven of te hergeven ? Velen in Canada gelooven het, sinds een meisje, dat gedurende 22 jaren van gehoor en spraak beroofd was geweest, door het luisteren aan het radiotoestel beide zintuigen weer teruggekregen heeft.

Elsie Hayes, van Winnepeg (Manitoba), was op haar derde jaar doofstom geworden.

Eenigen tijd geleden noodigde men haar uit ook eens aan het radiotoestel te luisteren. Zij deed het. Aanvankelijk hoorde zij niets, maar na een paar minuten zagen de aanwezigen iets wonderlijks gebeuren. De aanvankelijk onverschillige trekken van Elsie begonnen zich te spannen, haar oogen begonnen te schitteren : het was duidelijk, dat het doofstomme meisje iets begon te hooren.

Maar de verbazing steeg ten top, toen zij op de voorgelegde vraag of zij iets hoorde, niet alleen met een hoofdknik antwoordde, doch bovendien een klank uitte, die het woord « moeder » zeer nabij kwam.

Den volgenden dag kon Elsie Hayes het geluid van de trams en auto's reeds hooren en thans kan zij ook ander muziek volgen, als het geluid een weinig versterkt wordt.

Zooals te begrijpen is, heeft dit vooral door geheel Canada groote belangstelling gewekt. Onmiddellijk werd dan ook voorstel gedaan met kinderen uit doofstommeinrichtingen hetzelfde te beproeven, in de hoop, dat velen eveneens het genot zullen smaken, te kunnen hooren en spreken. Er schijnt reeds zooveel voortuitgang te zijn bereikt, dat de proefnemingen met vertrouwen worden voortgezet.

Intusschen, oor-specialisten hebben al verstond de hoop, die ongetwijfeld in veler harten bij het vernemen van dit bericht werd gewekt, moeten bekoelen. Zij zeggen, dat het zeer goed mogelijk is, dat de radiotrillingen bij Miss Hayes het gevolg hebben gehad, dat zij zelfs na 22 jaar weer klanken kon opvangen, maar dat kan alleen, zoo beweren zij, wanneer het vermogen om te hooren, hoewel ongebruikt, toch aanwezig is.

DUITSCHLAND.

Aanhouding van een Duitschen rechter. — RECHTERLIJK EN POLITIEK SCHANDAAL. — Een rechter, gehecht aan de rechtbank van Berlijn en die nog deel uitgemaakt heeft van het gerechtshof voor de bescherming der Republiek, werd te Cassel aangehouden, onder betichting van aftruggelarijen. De kerel, een genaamde Jurgens, beweerde dat men hem huisraad en juweelen ontstolen had in zijn woonst te Stargard, in Pomeranie, en deed zich door verzekeringsmaatschappijen een sterke vergoeding uitbetalen. Die Jurgens is aan zijn proefstuk niet. Binst den oorlog was hij gehecht aan den dienst der tegenbespieding, en hij had den graad van kapitein.

Toen maakte hij zich te Hanover plichtig aan meer dan 60 misdrijven, machtsmisbruik, ontvreemdingen, enz. Slechts dank aan de algemeene amnestie van 1918 ontsnapte hij aan 't gevang. De aanhouding van dien aardigen rechter draait niet alleen uit op een rechterlijk schandaal, maar neemt ook eene politieke wending aan ; Jurgens is inderdaad een nationalist en heeft talrijke zaken te behandelen gekregen, waarin leden der linker partijen en vooral kommunisten betrokken waren.

In den Pruisischen Landtag heeft een kommunistisch volksvertegenwoordiger dan ook gevraagd, dat al de zaken waarin Jurgens meegewerkt heeft, aan een herziening zouden onderworpen worden.

ENGELAND.

Tegen Duitsche Mededinging. — Voor zes jaar trachtten de Duitschers den invoer van visch in Engeland te hervatten maar werden toen aan de Kust op gejouw en geweldig verzet onthaald.

Thans heeft een Duitsche sloep geladen met visch en walvischolie, het zeer gevaagd de haven van Grimsbij in te varen De visschers dezer plaats vergaderden aanstonds om tegen dit indringen protest aan te teekenen. De Duitsche boot kreeg van wege de overheid evenwel de toelating zich aan de kade te leggen, en dadelijk zwermen kooplieden aangeloopen om de prijzen te bespreken.

Dit heeft bij de Engelsche vischers een groote ontevredenheid uitgelokt, omdat deze het als een zaak van buitenhaalsche mededingen beschouwen, hetgeen hun voortaan zou beletten, hun prijzen naar goeddunken vast te stellen.

Men is benieuwd wat het gevolg dezer zaak zal zijn. De kade waaraan de Duitsche sloep gemeerd ligt, wordt intusschen door de politie bewaakt.

FRANKRIJK.

Een roofmoord. — In de kleine gemeente Meursac, bij Saintes, woonde midden de moerassen, de 62 jarige maander Ernest Barbotin. De eenzame man had den naam er warmpjes in te zitten.

Zaterdag avond was de man, na zijne dagelijksche ronde thuisgekomen en zich voorlichtend met eene kaars, ging hij in het kiekenhok eieren rapen.

Plots knalde een geweerschot. Een koord rakelings op den ouden man afgevuurd, die in den onderbuik werd getroffen. De kogel drong in den buik en doorboorde het lichaam, langs de linkerzijde er weer uitkomend, na de ingewanden en den lever te hebben gekwetst.

Heer Barbotin zeeg op zijne knieen. De moordenaar kwam toen naderbij zijn slachtoffer, doch de maalder riep hem zoo hard hij kon toe : « Bandiet ! Moordenaar ! » waarop de schurk de vlucht nam.

Spijts zijne schrikkelijke wonde kon de ongelukkige nog een half uur verzaan, naar zijn zoon, waar hij neerplofte. Hij gaf nog eene beschrijving van zijn aanvaller, een klein man, dragend een klak, omgeveer twintig jaren oud schijnend.

De gendarmerie heeft een eerste onderzoek ingesteld, waaruit gebleken is dat de moordenaar heel goed het huis en de gewoonten van het slachtoffer kende. Heer Barbotin droeg veel geld op zich en had de gewoonte zijn geld nogal eens te toonen.

De onderling werd naar het gasthuis overgebracht, alwaar hij korts na zijne aankomst stierf.

Deze moord werd gepleegd met het inzicht van te stelen, doch de baadet heeft niets kunnen meenemen en is heel waarschijnlijk van schrik op de vlucht gegaan.

— Een « dikke Bertha » te koop. De stad Amiens had als gedachtenis van het Engelsch leger, een tank, en van de Fransche militaire overheden, een 20 tal Duitsche kanonnen gekregen.

Thans heeft de gemeenteraad besloten al deze ijzerwaren, als zijnde lastig, op te ruimen.

De stad is ook eigenares van een « dikke Bertha », die door Australiers, bij Chipaolles was buitgemaakt.

Voor geheurlijke liefhebbers, is ook dit kanon te koop.

RUMENIE.

Het einde van een bandiet. — De beruchte Rumeensche bandiet Tomescu, de koning van woujen en bergen,van wien wij reeds herhaaldelijk gesproken hebben, is door een zijner medeplichtigen gedood geworden.

Aan Tomescu wordt de moord van 187 gendarmen, waartusschen 10 officiers, toegeschreven ; men zal dan ook kunnen begrijpen welken diepen indruk het nieuws zijner dood in Rumenie gemaakt heeft.

Tomescu, zoon van een boer van Mateni, deed zijne studies in eene normaalschool en werd soldaat, doch deserteerde, nu drie jaren geleden na tegen zijne oversten in opstand gekomen te zijn. Hij sloot zich aan bij eene bende baanstroopers, die in 't Rumeensch gebergte eene schuilplaats gezocht hadden, en begon een leven vol avonturen en gevaar. Hij verklaarde den oorlog aan de gendarmen en aan de ontvangers van belastingen. Zijne bende, heeft op drie jaar tijd 150 agenten van den fiscus en 40 rijke kooplieden uitgeplunderd. Dat hij, door zijn optreden tegen de agenten van den fiscus, tusschen de door belastingen uitgeperste boeren eene zekere populariteit verwierf, is niet te verwonderen. Op den buiten had hij nogal veel vrienden, die hem hielpen aan de achtervolging van de gendarmen te ontsnappen.

Men vertelt dat een oneerlijke belastingontvanger beweerd had, dat Tomescu hem uitgeplunderd had. Denzelfden avond kwam de bandiet bij hem, deed zich « terugbetalen », gaf hem 50 krawatslagen voor 50.000 lei die ontbraken, en nog 25 slagen bij zijn afroggelarij. »

Tomescu is door een zijner medeplichtigen gedood geworden, die 5000 fr. (50.000 lei) als belooning ontvangen heeft, wanneer hij het hoofd van den bandiet oracht.

RUSLAND.

Sluiting van kerken. — De overheden in Leningrad hebben de kerk gesloten, waar vroeger de synodale conventies werden gehouden. Thans zijn sedert de revolutie in geheel Leningrad 361 kerken gesloten.

Daar alle kerken genationalisseerd zijn, moeten de geloovigen de kerken van de Sowjet-regeering huren en de huurvoorwaarden worden zoo ondragelijk gemaakt, dat « bij gebrek aan huurders », de kerken gesloten kunnen worden. De klokken van de meeste kerken zijn in de metaalsmederijen der Sowjet-regeering gesmolten.

MEXIKO.

NIEUWE VERORDENINGEN. — De Mexikaansche minister van onderwijs heeft een officieele verordenig uitgevaardigd volgens welke alle bijzondere scholen binnen 60 dagen geregistreerd of gesloten moeten worden.

Bijzondere lagere scholen mogen voortaan geen godsdienstonderwijs meer geven, met met kerken of religieuze korporaties in verbinding staan en geen beelden of platen

---

MENGELWERK van «DE POSTRIJDER».

— 29 —

DE

Erfgenamen van Tilqa'e

NAAR HET ENGELSCH

van

GRANT ALLEN

Ik Gilbert Gildersleeve, verpand mijn eerewoord daarop. Doe wat u belieft, ik zal mij toch niet ten onder geven. Ik ben de man niet om mij te onderwerpen en om genade te vragen. Ik zal het tegen u wel volhouden, ik zal u uitdagen. Mij in 't verderf storten, dat kunt gij, mij vernietigen, dat nooit ! Ontmasker mij, zoo gij durft en ik zal u vernietigen, hoort ge !

— U ontmaskeren ? herhaalde Newitt ten hoogste verwonderd, U ontmaskeren, mijn beste heer ? Ik zweer u op mijne eer dat ik er niets van begrijp.

De advokaat wierp eenen blik van onuitsprekelijk misprijzen op hem.

— Leugenaar ! Wat ! gij durft nog liegen en bedriegen onder mijne oogen !

Ik weet dat gij liegt. Mijne dochter heeft mij alles gezegd. Zij heeft mij herhaald wat gij haar gezegd hebt — ieder woord van uwe laffe bedreigingen. — Gij zijt eerloos genoeg geweest om een arm, onschuldig meisje een doodelijken schrik op het lijf te jagen ; zij heeft mij zelfs gezegd, dat gij haar bedreigd had naar Mambury te komen om de boeken te doorsnuffelen, en zij heeft waarheid gesproken, want ik heb u aan het werk gezien.

Een bliksemstraal schoot Newitt door den geest.

De behendigste advokaat van al de Engelsche gerechtshoven, maakte hem het bestaan van een geheim bekend.

Die kans was voor Montague Newitt te kosteloos om te laten ontsnappen.

Hij moest, kost wat kost, den advokaat zijnen neus nog meer doen voorbijkijken.

Hij zweeg en dacht een oogenblik na.

Nu moest zijn doel zijn den raadgever der kroon niet te laten merken dat hij niets van het geheim kende. Hij moest verdoken zinspellingen maken, en die zoodanig trachten te verwikkelen, dat zij den advokaat der koningin eindelijk tot eene algeheele veroponbaring zouden brengen.

— Ik had voorzeker het inzicht met miss Gildersleeve benauwd te maken, zegde hij.

Die woorden werden uitgesproken op den meest mogelijk zachten toon en zij gingen gepaard met den lieflijksten glimlach die misschien ooit om zijne lippen gezweefd had. Newitt werd kalmer naarmate de woede van zijnen tegenstrever aangroeide.

— Ik wilde alleen zekerheid hebben nopens een duister punt, ik wilde de ware beteekenis weten van iets dat betrek heeft op het familiegeheim. Indien ik haar gesproken heb van hetgene ik weten kon nopens de jonge jaren en het voorgaande van een derden persoon...

Sombere woede teekende zich op Gilbert Gildersleeve's voorhoofd af ; zijne groote handen beefden en trokken krampachtig samen.

Niemand zelfs in de laagste misdrijven, had ooit eene zoo duivelachtige scherts gelegd in zijne bekentenis. En dat durfde Newitt, een voorbeeld der Londensche beschaving. Onbeschaamd, als iets heel natuurlijks, durfde hij in tegenwoordigheid des vaders verhalen, op welke manier hij zijne laffe beleediging aan een jong onschuldig meisje toegebracht had.

— Durft gij zinspelingen maken ! riep hij ten toppunt van woede uit.

— In liefde en oorlog is alles toegelaten, gij weet het genoeg, zegde Newitt met spottenden glimlach.

Die lach besliste zijn lot.

Gilbert Gildersleeve was zichzelven met meer meester en viel op hem.

Hij had voorzeker het inzicht niet hem te dooden.

Hij sprong naar hem toe omdat hij niet meer wist hoe anders zijne diep beleedigde gevoelens lucht te geven. Zijne groote handen omstrengelden Newitt's keel en schudden hem met zooveel geweld, dat de arme man het evenwicht verloor en op eene vooruitspringenden rotsblok neerploft : één gil, één enkele, kwam over zijne lippen. Hij was met het hoofd op de rots terecht gekomen.

Hij moest zwaar gekwetst zijn. Dat was ten minste heel waarschijnlijk. De advokaat bleef eenen minuut over hem neergebogen ; zijn aangezicht zag nog altijd bloedrood. Montague Newitt's gelaat was met eene doodsche bleekheid overtogen.

De reus gaf zich onmiddellijk rekening van de buitengewone kracht zijner handen.

Bijna zonder het te weten, had hij Newitt uit al zijne macht bij de keel gegrepen hij had hem willen ver van zich afwerpen, en... Weder liet hij de oogen op zijn slachtoffer vallen. Groote God ! maar wat beteekent dat ? » Maar...., maar.... hij is dood ! Erbarming, mijn God ! hij is dood!

Hij had eenen man ter dood gebracht.

Een strafbare manslag, zelfs indien de gezwoornen alles moesten weten.

Maar geen enkel gezwoorne kon alles weten.

Hij had gedood ! Zonder het zelf te weten, had hij eenen doodslag begaan.

Een onbeschrijfelijken schrik maakte zich van hem meester. De man was dood ! dood !. En hij Gilbert Gildersleeve was zijn moordenaar.

Hij had den tijd niet om te denken, noch om berekeningen te maken. Het lijk verdrinken, het verdrinken ! dat was het eenige gedacht dat hem bezighield.

Met evenveel gemak als het grootste deel der menschen, als zij een kind opnemen, nam hij het lijk in zijne armen. Hij gaat het neerleggen in de struiken die de rivier omzoomden. Iets zwaars viel, onder het gaan, uit den zak van den dooden. Gildersleeve sloeg er geen acht op. Wat kon hem dat schelen ? Hij overdekte het in der haast met varens en moest en vluchtte dan, langs ongebaande wegen, van die akelige plaats weg.

Langen tijd zwierf hij om het moeras heen en 't was reeds laat in den avond, toen hij, zonder iemand ontmoet te hebben, te Ivybridge terugkwam.

Nauwelijks twintig minuten, nadat hij het tooneel van den moord verlaten had, kwam Guy Waring er voorbij en raapte de brieventesch op.

XXX.

In die omstandigheden was het voor Guy natuurlijk vruchteloos, zijne opzoekingen naar het doen en laten van Montague Newitt voort te zetten.

Noch te Plymouth, noch ergens anders kon men hem eenig nieuws bezorgen over den man die zich Mac Gregor had doen noemen. Nergens was hij te zien geweest, nergens had men er van hooren spreken.

Guy was nochtans overtuigd dat Newitt, zooals de zaken nu stonden, niet lang van Mambury zou verwijderd blijven, van zoohaast hij het verlies der brieventesch met de drie duizend pond zou gewaar worden, zou hij zoo haast mogelijk terugkeeren om den verloren schat terug te vinden...

Twee dagen later was Gilbert Gildersleeve rustig neergezeten in het hotel Plymouth waar hij, bij zijne terugkomst van Ivybridge, afgestapt was, na..... het « ongelukkig voorval » zooals hij het noemde.

De zwetser van een raadgever der koningin was een gansch ander mensch geworden.

Voor de eerste maal van zijn leven gevoelde hij zich schuchter en zenuwachtig.

Ieder gerucht deed hem schrikken ; hij had nog altijd niet vernomen of het lijk ontdekt was, ja of neen, en hij wilde de streek niet verlaten, vooraleer de misdaad gekend was.

Alhoewel hij het er voor hield, dat een langer verblijf rond Mambury gevaarlijk kon worden, toch kon hij er niet toe besluiten te vertrekken ; eene geheime macht hield hem terug. Hij wilde daar zijn om te hooren, welke praatsjes er na de ontdekking van Newitt's lijk zooal de ronde zouden doen ; en daarbij voor het oogenblik had hij den moed niet om naar Ligate terug te keeren. Hij zou in het aangezicht zijner vrouw en dochter niet durven loopen hebben.

Hij bleef dus, en skenterde nu langs hier, dan langs daar.Hij gaf voor dat hij behagen schiep in de wandelingen op de heuvels en in de vallei van Tamar. Toen hij dien dag in de billardzaal van zijn hotel neergezeten was, kwam daar een jongeling binnen dien hij, zoo meende hij zich te herinneren, te Londen twee of driemaal in gezelschap van Montague Newitt gezien had.

Op den eersten oogslag, kwam zijn naam hem niet te binnen ; doch eenige oogenblikken later herinnerde hij zich dat het Guy Waring was.

't Was eene harde proef voor Gilbert Gildersleeve, doch hij verstond dat het er op aankwam zich moedig te toonen, en eerst en vooral het opwekken van alle kwade vermoedens te voorkomen. Hij naderde Guy en praatte er twee, drie minuten mede over alleslei onverschillige zaken ; 't was zeerbaar dat die ontmoeting in deze omstandigheid, aan niet een van beiden genoegen verschafte.

Guy, die van de twee de minste redenen had om zich te verdrinken, vertrok na eenige oogenblikken om in den omtrek eene kleine wandeling te gaan doen ; zijn geest was nog immers vervuld met den valschaard van eenen Newitt, wiens naam hij, dit spreekt van zelf, in de samenspraak met Gilbert Gildersleeve niet vernoemd had.

En deze laatste ook wachtte zich wel de minste zinspeling te maken op den vermisten persoon.

Op dat oogenblik dat Guy de zaal verliet, kwam de baas binnen en hij begon met zijnen gast over het nieuws van den dag te praten.

— Hebt gij heden morgend van niets gehoord ? vroeg hij, zich een belangrijk voorkomen gevende ; de politie-opziener veropenbaart mij daar iets vreeselijks. Dat moet voor u van belang zijn, want 't is onder uw gebied. Te Mambury is het lijk van eenen vermoorde ontdekt ; het lag verborgen in de struiken die de rivier omzoomen.

Naam : Mac Gregor — een reiziger die van Londen kwam. Volgens men zegt is het gerecht op het spoor van den dader.

De moordenaar is...

Gilbert Gildersleeve's hart klopte hard genoeg om het te doen in stukken springen ; maar door eene uiterste poging van wilskracht, gelukte hij erin niets van zijne ontsteltenis te laten merken. Men zou gezegd hebben dat hij enkel nieuwsgierig en vol belangstelling was.